

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti 2-bosqich Iqtisodiyot ta'lim yo'nalishi talabalariga 3-semestr uchun «Institutanal iqtisodiyot» fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmlar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	Institutsional nazariyalar ning paydo bo'lishi va rivojlanishi	Hozirgi iqtisodiy ta'limotlarining yirik yo'nalishlarini ayting.	«Eski» institutsionalizm vakillarining qarashlarini sharhlang.	Mulkiy va shartnomaviy munosabatlarga oid nazariyalarni sharhlang.	Neoinstitutsional iqtisodiy nazariyani (neoinstitutsionalizmni) rivojlantirish uchun nima asos bo'lib xizmat qildi?	Neoinstitutsional nazariyada nima tahlilning bazaviy birligi hisoblanadi?
		Institutsionalizmning	Instiutsionalizmning	“Eski” va “yangi”	Neoinstitutsional	Neoinstitutsionalizmning

		boshqa yo`nalishlardan farqini ayting.	asosiy nazariyalariga tarif bering.	institutsional maktablarning prinsipial farqini ayting.	nazariyaning asosiy qoidalari qanaqa? Ularning neoklassik nazariyaning bazaviy asoslaridan farqi nimada?	asosiy yo`nalishlarini sanab bering.
		Institutsional nazariyalar paydo bo`lishi va rivojlanishi.	“Eski” institutsional maktabi haqida ma`lumot bering	Institutsionalizmning metodologik asoslari va institutsional tahlilda boshlang`ich nuqta masalasi.	Institutsionalizmning asosiy xususiyatlari haqi33.da ma`lumot bering.	Neoinstitutsional nazariyaning asosiy yo`nalishlari.
2.	Institutlar va ularning jamiyat rivojlanishi dagi roli	Institutlar nima? Ularning ta`riflarini keltiring.	Rasmiy va norasmiy normalar qanday yuzaga keladi?	Institutsional matritsa ta`rifini keltiring va uning g`oyasi nimadan iborat?	O`zaro hamkorlikni qurishda normaning o`rni qanday tavsiflanadi?	Institutsional o`zgarishlarga nimalar sabab bo`ladi? Eski va yangi institutlar o`rtasida qanday bog`liqliklar mavjud?
Institutlar tarkibiy qismlariga nimalar kiradi?		Norasmiy qoidalarning jamiyatdagi roli nimada?	Norma bazaviy institut ekanligini izohlang.	O`zingizning odatiy kuningizni ertalabdan kechgacha kelishuv (murosa, ekspansiya, urinish) lar atamalarida yoritishga urinib ko`ring.	Rasmiy va norasmiy normalarni muvofiqlashtirish zarurati nima bilan belgilanadi?	
“Institut” va “norma” tushunchalarining mohiyati.		«Printsipal» bilan «agent» o`rtasidagi o`zaro munosabatlar muammosi.	Institut tushunchasi va ularning asosiy tavsifi.	Institut asosiy tushuncha sifatida.	Institutsional va tashkiliy innovatsiyalar ustunligi.	
3.	Reja instituti va bozor	Iqtisodiyot konstitutsiyasi tushunchasining mohiyatini	Buyruqbozlik iqtisodiyotining unsuri	Huquqiy an`analardagi asosiy huquqlarning	Bir buyumning bir necha egasi bo`lishi mumkinmi? Bir necha	Egalik qilish huquqi haqida ma`lumot bering.

	instituti	sharhlang.	hisoblangan utilitarizm normasi utilitarizmning bozor normasidan nima bilan farq qiladi?	farqlanish xususiyatlarini izohlang.	mulkdorlarning mavjud bo'lishi buyumdan samrali foydalanishga to'sqinlik qiladigan shart-sharoitlarni ko'rsatib bering.	
		Agar buyruqbozlik iqtisodiyoti hatto surunkali taqchilik mavjud bo'lganda ham barqaror holatda turuvchi tizimni o'zida namoyon etgan bo'lsa, u holda o'tish iqtisodiyotining tub beqarorligining sabablari nimada?	Amerikalik mashhur siyosatshunos va iqtisodchi Frensis Fukuyama o'zining so'nggi kitoblaridan birida bozor iqtisodiyotidagi ko'tarilish va pasayishlarni uning sub'ektlari o'rtasidagi ishonch orqali ko'rib chiqadi. Bunday yondashuv qanchalik asosli?	Lizing misolida bitim ishtirokchilarining manfaatlarini himoyalash va ijaraga beriladigan mol-mulkdan samarali foydalanishga undash nuqtai nazaridan fuqarolik huquqiga nisbatan umumiy huquqning ustunligini ko'rsating.	foydalanish huquqi haqida ma'lumot bering.	qoldiq qiymat huquqi haqida ma'lumot bering.
		Bozor islohotlarini va iqtisodiyotni liberallashtirishni yanada chuqurlashtirish haqida ma'lumot bering.	Bozor konstitutsiyasi me'yorlari haqida ma'lumot bering.	Bozor konstitutsiyasi normalari haqida ma'lumot bering.	Buyruqbozlik iqtisodiyoti me'yorlari haqida ma'lumot bering.	Buyruqbozlik iqtisodiyoti normalari haqida ma'lumot bering.
4.	Mulkchilik	Mulk huquqi deganda nima	Onore ro'yxatiga	Mulkchilik	Mulkchilik	Mulk shakllarining

	shakllari rivojlanishi ning evolyutsiyasi	tushiniladi?	kiruvchi mulk huquqlari turlarini ayting va ularning mohiyatini tushuntiring.	ta'riflarining tahlili haqida ma'lumot bering.	munosabatlarini amalga oshirishning tarixiy shakllari haqida ma'lumot bering.	rivojlanishi haqida ma'lumot bering.
		Mulk o'zi nima? Uning qanday shakllari mavjud?	Mulk huquqi tasnifi nima va uni O'zbekiston iqtisodiyotining amaliyotida qo'llash imkoniyatlarini izlab bering.	Mulkiy xuquqlar haqida ma'lumot bering.	Mulkchilik institutiga oid talqinlarning turkumlanishi haqida ma'lumot bering.	Tabaqali mulk haqida ma'lumot bering.
		Mulk huquqlari nazariyasining asosiy qoidalari.	Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va uni xususiylashtirish.	Mulkchilik munosabatlarini amalga oshirishning tarixiy shakllari.	Mulkchilik ta'riflarining tahlili.	Mulkchilik huquqlar to'plami sifatida.
5.	Xufyona iqtisodiyot	Faqat iqtisodiyotning xufyona sektori sub'ektlariga nisbatan repressiya choralarini qat'iy lashtirish yordamida ushbu sektorning o'lchamlarini qisqartirishga erishish mumkinmi?	Bozor islohotlari siyosatining standart dasturiga qanday tuzatishlar kiritilishi lozim?	Xufyona iqtisodiyot o'lchamlarini baholash yondashuvlarini izohlang.	«Mafiya» atamasining kelib chiqishini sharhlang.	Xufyona iqtisodiyot tarkibi haqida ma'lumot bering.
Xufyona sektor yalpi ichki mahsulotida yuqori ulushga bilan tavsiflanadigan mamlakatda bozor islohotlarining dastlabki bosqichlari qanday bo'lishi kerak?		Xufyona iqtisodiyotning qanday unsurlari mavjud?	Xufyonalik narxining unsurlari nimalardan iborat?	Xufyona iqtisodiyot faoliyatining oqibatlarini haqida ma'lumot bering.	Qonunga bo'syunish bahosi haqida ma'lumot bering.	
Xufyona iqtisodiyot tarkibi.		Xufyona iqtisodiyot	Xufyona iqtisodiyot	Xufyona	Xufyona bozor	

			turlarining tasnifi va uni baholashga nisbatan yondashuvlar.	faoliyatining oqibatlarini.	iqtisodiyotning kelib chiqishi sabablari.	institutsional tizim sifatida.
6.	Shartnomalar nazariyasi	Shartnoma tushunchasi haqida ma'lumot bering	Shartnomalarning xillari haqida ma'lumot bering	Institut bilan tashkilot o'rtasidagi chegara haqida ma'lumot bering	Siz bugun qanday xildagi shartnomalarni tuzishingizga to'g'ri keldi? Amalga oshirilgan bitimlardan birini shu nuqtai nazardan tavsiflang.	Bugungi kunda Siz qanday eng o'ziga xos aktivga egasiz? Javobingizni asoslang..
		Sotish to'g'risidagi shartnoma va yollash to'g'risidagi shartnoma haqida ma'lumot bering	Tashkilot tushunchasi haqida ma'lumot bering	Shartnomaning o'zida qayd etilgan huquqiy sanksiyalar haqida ma'lumot bering	«Lavz puldan ham qimmat» degan mashhur maqolni institutsional nuqtai nazardan talqin eting. Unda qanaqa shartnoma ideali o'z aksini topgan?	Institut va tashkilot kategoriyalaridan foydalangan holda institutsional yondashuv asosida siyosiy partiya bilan ijtimoiy-siyosiy harakat o'rtasidagi farqni izohlang.
7.	Transaksiya va transaksiya xarajatlari	Mulkchilik huquqining bo'linishini nazarda tutuvchi umumiy huquq talqinida fuqarolik huquqi konsepsiyasiga nisbatan mulkchilik konsepsiyasining iqtisodiy ustunliklari nimadan iborat?	«Rekombinatsiyalangan» va «chigallashib ketgan» mulk tushunchalari qanday izohlanadi.	Mulkchilik huquqlarini u yoki bu tarzda taqsimlash bilan bog'liq bo'lgan «daromad samarasi»ni muhokama etishda qanday omillarni e'tiborga olish lozim?	Mulkdorlar o'rtasida huquqlarning taqsimlanishi haqida ma'lumot bering	Mulkchilik subektlari bo'yicha huquqlarining taqsimlanishi haqida ma'lumot bering
		Kouz teoremasining to'liq mazmuni va xususiyatlarini sharhlang.	Nol darajaga ega transaksiya xarajatlarning omillaridan kelib chiquvchi Kouz	Transaksiya xarajatlari haqida ma'lumot bering	Kouz teoremasi haqida ma'lumot bering	Mamlakatimizda davlat korxonalarini davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish haqida ma'lumot bering

			teoremasi qanday amaliy ahamiyatga ega?			
		Transaksiya xarajatlari va ularni tahlil qilishga nisbatan Kouz-Uilyamson yondashuvi.	Transaksiya xarajatlarini optimallashtirish tajribasi.	Transaksiya xarajatlari va institutlar.	Transaksiya xarajatlarini tasniflashi haqida ma'lumot bering	Transaksiya xarajatlarining iqtisodiy ta'rifi..
8.	Tashkilotni amaliy tahlil qilish nazariyalari	Transaksiya xarajatlari va foydalilikni o'lchashning o'ziga xos jihatlari tushuntiring.	Transaksiya xarajatlari tarkibining axborot bazasi qanday hujjatlarda mujassamlangan?	Kelishuvlar nima uchun zarur va ularning qanday yo'nalishlari mavjud?	Transaksiya xarajatlarining ordinalistik nazariyasi asosida tashkiliy tuzilmalarni amaliy tahlil qilish haqida ma'lumot bering	Shartnomaning qiyosiy ustunliklari haqida ma'lumot bering
		Shartnomaning qiyosiy ustunliklari nimalarda namoyon bo'ladi?	Firma balansi qanday maqsadda tahlil qilinadi va bunda qanday indekslar hisoblab chiqiladi?	Firma ichidagi nizolarni tahlil qilish va ularni kelishuvlar nazariyasi asosida hal etish haqida ma'lumot bering	Firmaning balansi uning tarkibi to'g'risidagi axborot manbai sifatida haqida ma'lumot bering	Bitimni amalga oshirish bosqichlari haqida ma'lumot bering
		Tashkilot ichki muhitining asosiy tarkibiy qismlari.	Tashkilot ichki muhitining mohiyati va mazmuni.	Tashkilot menejmentning asosiy ob'ekti sifatida.	Tashkilot tashqi muhitining mohiyati va mazmuni.	Tashkilot tushunchasiva institut bilan tashkilot o'rtasidagi chegara.
9.	Firmaning tashkiliy huquqiy shaklini tahlil qilish	“Prinsipial” va “agent” so'zlari nimani anglatadi? Ular o'rtasidagi munosabatlar nimalarga asoslanadi?	O'zbekiston bozorida ishlovchi chet el firmasining filiali qanday xildagi korxonaga jumlasiga kirishi mumkin? Javobingizni asoslashda qaysi omilarni hisobga olish lozim?	«Prinsipial» va «agent» o'zaro munosabatlari muammosi haqida ma'lumot bering.	Firmaning ichki tuzilmasi haqida ma'lumot bering.	Firmalarning asosiy xillari haqida ma'lumot bering.

		Sizga yaxshi tanish bo`lgan tashkilotni tanlang va quyidagi savollarga javob bering: korxonada «prinsipal-agent» muammosi qanday hal etiladi; korxonaning tashkiliy tuzilishi qanaqa (unitar, xolding, multidivizional, aralash); korxonaning firmaning qaysi ideal xiliga ko`proq yaqin?	O`tish xilidagi korxonalar barqaror tashkiliy tuzilma hisoblanadimi yoki ushbu ideal xil yordamida faqat B korxonaning A firmaga aylantirilishidagi bosqich yoritilganmi?	«Prinsipal-agent» muammolarini hal etish variantlari haqida ma`lumot bering.	Firmalar tipologiyasi. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi haqida ma`lumot bering.	Tashkiliy madaniyat haqida ma`lumot bering.
10.	Davlat institutsional tashkilot sifatida	Davlatning funksiyalari haqida ma`lumot bering	Davlatning «muvaffaqiyatsizliklari» haqida ma`lumot bering	Mulkchilik huquqlarini tafsirlash va himoya qilish haqida ma`lumot bering	O`lchash va tortish standartlarini ishlab chiqish haqida ma`lumot bering	Huquqni muhofaza qilish faoliyati va nizolarda «uchinchi» tomon rolini bajarish haqida ma`lumot bering
		Mulkchilik huquqlarini tafsirlash va himoya qilish haqida ma`lumot bering	Davlat «chegarasi» haqida ma`lumot bering	Axborot bilan almashish tarmoqlarini barpo etish haqida ma`lumot bering	Tovarlar va xizmatlar bilan jismoniy almashish tarmoqlari va mexanizmlarini barpo etish haqida ma`lumot bering	Sof ijtimoiy farovonlikni yaratish haqida ma`lumot bering
11.	Davlat institutsional tashkilot sifatida va davlatlar xillari	.Davlat va «prinsipal-agent» muammosi haqida ma`lumot bering	«Ekspluatatorlik» davlati haqida ma`lumot bering	1989 yilgi AQSh federal byudjetining daromadlar qismini tahlil qilish asosida qanday xulosalarni chiqarish mumkin?	Mulkchilik huquqlarini tafsirlash va himoya qilish muqobil mexanizmlarining mavjudligi haqida ma`lumot bering	Fuqarolarning davlat faoliyatida ishtirok etishi mexanizmlarining mavjud bo`lishi haqida ma`lumot bering
		«Shartnomaviy» davlat haqida ma`lumot bering	Davlat xususiyatini baholashning empirik	Byudjet taqchilligini moliyalash usuli haqida	Mulkchilik huquqlarini	Davlat faoliyatining aniq konstitutsiyaviy

			usullari haqida ma'lumot bering	ma'lumot bering	taqsimlashning asosiy muqobil mexanizmi sifatida bozorning ex ante institutining mavjud bo'lishi haqida ma'lumot bering	doiralarning mavjud bo'lishi haqida ma'lumot bering
		Davlat xususiyatini baholash usullari va mezonlari.	Davlatning «muvaffaqiyatsizliklari».	Davlatning institutsional tabiati.	Davlatning mohiyati va uning ta'rifi.	Davlatning shartnomaviy va ekspluatatorlik kontseptsiyasi.
12.	Uy xo'jaligi va uning xillari	Uy xo'jaligi tashkilot sifatida haqida ma'lumot bering	Uy xo'jaligining xillari haqida ma'lumot bering	Uy xo'jaligi ta'rifini keltiring va uning tashkilot sifatidagi o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iboratligini ayting.	Uy xo'jaligini yuritish va inson kapitalini shakllantirishda qanday vazifalar (funktsiyalar) amalga oshiriladi?	Buyruqbozlik iqtisodiyotida uy xo'jaligi haqida ma'lumot bering
		Uy xo'jaligi faoliyat ko'rsatishida mutaassiblikning roli haqida ma'lumot bering	Taqqoslash ko'rsatkichlari haqida ma'lumot bering	Oila bilan uy xo'jaligi o'rtasidagi farq nimada?	Uy xo'jaligining qanaqa shakllari mavjud va ularning bir-biridan farqi nimada?	O'tish iqtisodiyotidagi uy xo'jaligi haqida ma'lumot bering
13.	O'zbekiston respublikasining iqtisodiy siyosatida institutsional islohatlar	Mamlakatni modernizatsiya qilish konsepsiyasi va modernizatsiya qilishning bosh maqsadi, vazifalari	Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va uni xususiylashtirish jarayonlarini izoxlab bering	Bozor islohotlarini va iqtisodiyotni liberallashtirishni yanada chuqurlashtirish jarayonlarini tushuntirib bering	Modernizatsiya va diversifikatsiya tushunchalarining ijtimoiy iqtisodiy mazmuni?	
		Institutsional o'zgarishlar va iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlarni izoxlab bering	Xususiylashtirishning uchinchi bosqich jarayonlari nima bilan izoxlanadi	Diversifikatsiya nima va ushbu jarayon qanday amalga oshiriladi	Modernizatsiya va diversifikatsiyaning o'ziga xos xususiyatlari?	

--	--	--	--	--	--	--